НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Навчально-науковий інститут медицини

Кафедра фтизіатрії та пульмонології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
Національного медичного університету
імені О.О.Богомольця
з науково-педагогічної та навчальної роботи,
доктор медичних наук, професор
_____ Олег ВЛАСЕНКО
«__» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ ФТИЗІАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ»

Освітній рівень Другий (магістерський)

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 222 Медицина

Освітня програма ОПП Медицина

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма вибіркової дисципліни «Клінічні аспекти фтизіатрії та пульмонології» для студентів за освітнім рівнем другий (магістерський), спеціальністю 222 Медицина, 6 курсу медичних факультетів.

Розробники: завідувачка кафедри, к.мед.н., доцентка М.Г. Долинська, професор кафедри, д.мед.н. С.Б. Норейко, професор кафедри, д.мед.н., професор В.І. Петренко, професор кафедри, д.мед.н., О.Б. Пікас, доцент кафедри, к.мед.н. І.О. Галан.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фтизіатрії та пульмонології
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.

Завідувачка кафедри, доцентка М.Г. Долинська

Робочу програму схвалено на засіданні циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.

Голова циклової методичної комісії, професор _____ (підпис) О.Б. Яременко

Перезатверджено:

на 20__/20__ н.р. _____ _____ «__» _____ 20__ р., протокол №___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ _____ «__» _____ 20__ р., протокол №___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ _____ «__» _____ 20__ р., протокол №___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ _____ «__» _____ 20__ р., протокол №___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ _____ «__» _____ 20__ р., протокол №___
(підпис) (ПІБ)

Пояснювальна записка

Робоча програма вибіркової дисципліни «Клінічні аспекти фтизіатрії та пульмонології» для студентів 6 курсу медичних факультетів розроблена згідно РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ на 2022/2023 н. р. підготовки фахівців другого (МАГІСТЕРСЬКОГО) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальність 222 Медицина

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів - 3</td><td>Галузь знань
22 «Охорона здоров'я»</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів - 1</td><td rowspan="5">Спеціальність
222 «Медицина»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів - 5</td><td>6-й</td><td></td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання _____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість кредитів/годин – 3/90</td><td>11-й або 12-й</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 30
самостійної роботи студента - 60</td><td rowspan="2">Освітній рівень</td><td>к/год. – 0</td><td>к/ год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="9">другий (магістерський)</td><td>к/год. – 30</td><td>к/ год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>к/ год. – 0</td><td>к/ год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>к/ год. - 60</td><td>к/ год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">к/год. - 0</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>Диф.залік</td><td></td></tr>
</table>

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета курсу: оволодіння навичками діагностики, лікування, профілактики туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань.

Результати навчання дисципліни:

знати: основні показники (світові, в Україні), що характеризують епідемічну ситуацію з туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань у дітей і дорослих; особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих; особливості кашлю при захворюваннях органів дихання; основні підходи до виявлення і діагностики туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань; діагностичні алгоритми для встановлення діагнозу туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань; особливості рентгенологічної картини при вогнищевих, інфільтративних, дисемінованих, округлих та порожнистих процесах у легенях, критерії диференційної діагностики туберкульозу; бронхо-легеневі

захворювання, які часто зустрічаються в осіб з набутим імунодефіцитом; варіанти перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД; основні принципи лікування, хворих на туберкульоз, протитуберкульозні препарати, стандартні режими хіміотерапії;

вміти: визначати фактори ризику виникнення туберкульозу (в тому числі латентної туберкульозної інфекції) та симптоми туберкульозу на етапі первинної медичної допомоги; визначати особливості кашлю у пацієнтів із захворюваннями органів диханнята та їх обстежувати; проводити скринінгове опитування щодо симптомів туберкульозу; складати маршрут пацієнтів із симптомами туберкульозу на етапі первинної медичної допомоги; визначати і діагностувати варіанти перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД; діагностувати клінічні форми туберкульозу та бронхолегеневі захворювання і призначати схему лікування даним пацієнтам;

здатен продемонструвати: обстеження хворих на туберкульоз (легень, позалегеневий); інтерпретацію лабораторних даних, які дозволяють запідозрити туберкульоз (легень, позалегеневий); інтерпретацію інструментальних та радіологічних даних, які дозволяють підтвердити туберкульоз (легень, позалегеневий); інтерпретацію рентгенологічної картини при вогнищевих, інфільтративних, дисемінованих, округлих та порожнистих процесах у легенях; визначення критеріїв диференційної діагностики туберкульозу; проведення туберкулінової шкірної проби та оцінку її результатів, інтерпретацію результатів IGRA-тестів; проведення порівняльної оцінки результатів туберкулінової шкірної проби та тесту вивільнення інтерферону гамма, визначення протипоказів щодо її проведення; встановлення діагнозу і диференційна діагностики туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань; призначення схеми лікування пацієнтам, хворим на туберкульоз (легень, позалегеневий) чи інші бронхо-легеневі захворювання; методику збору мокротиння та інших зразків біологічного матеріалу у дітей та дорослих; визначення варіантів перебігу бронхолегеневих захворювань в осіб із набутим імунодефіцитом; визначення варіантів перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД; стандартні режими хіміотерапії;

володіти навичками: знань особливостей анатомічної будови дихальної системи (легені, гортань, трахея, бронхи) у дітей і дорослих та гістологічної будови бронхіального дерева, альвеол і мукоциліарної системи; знань фізіології процесів дихання та газообміну; знань про фактори ризику патологічних процесів (в тому числі туберкульозу) в органах дихання у пацієнтів (враховуючи анатомічну будову дихальної системи) та особливостей функції дихальної системи (легені, гортань, трахея, бронхи) у дітей і дорослих; знань про патогенез кашлю, особливості кашлю, диференційна діагностика його при захворюваннях органів дихання та визначення клінічних варіантів найбільш поширених захворювань органів дихання, які супроводжуються кашлем; планування обстеження пацієнта, інтерпретації отриманих результатів, диференційної діагностики та постановки клінічного діагнозу при захворюваннях органів дихання, які супроводжуються кашлем; обстеження хворих на туберкульоз (легень, позалегеневий); інтерпретації лабораторних, інструментальних та радіологічних даних, які дозволяють запідозрити туберкульоз (легень, позалегеневий) чи інші бронхолегеневі захворювання; інтерпретації рентгенологічної картини при вогнищевих, інфільтративних, дисемінованих, округлих та порожнистих процесах у легенях; проведення скринінгового опитування щодо симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз легень чи інших органів і систем; інтерпретації туберкулінової шкірної проби, тесту вивільнення інтерферону гамма, тесту LF-LAM; інтерпретації скарг, об’єктивного обстеження пацієнта, оглядової рентгенограми легень і комп’ютерної томограми із симптомами, що можуть свідчити про неспецифічні захворювання легень та інших органів і систем; виключення активного туберкульозного процесу перед початком профілактичного лікування туберкульозу; здійснювати моніторинг та оцінювання стану пацієнта під час профілактичного лікування туберкульозу; навичками характерних рентгенологічних змін при різноманітних клінічних варіантах перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого); навичками диференційної діагностики вірусних інфекцій дихальних шляхів, пневмоній (в тому числі спричинених COVID 19), пухлини і паразитарних захворювань легень,

полікістозу і гіпоплазії легень; визначення особливостей перебігу і діагностики пневмоній (в тому числі пневмоцистної) та інших захворювань органів дихання в осіб із набутим імунодефіцитом (в тому числі грибкових - кандидоз, аспергільоз); знань про особливості перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД та навичками діагностики їх варіантів; призначення лікування;.

самостійно вирішувати: та застосовувати алгоритм обстеження пацієнтів, хворих на туберкульоз (легень, позалегеневий) чи інші бронхо-легеневі захворювання; застосовувати диференційну діагностику туберкульозу з іншими бронхо-легеневими захворюваннями та лікування пацієнтів, хворих на туберкульоз (легень, позалегеневий) чи інші бронхо-легеневі захворювання;

Критерії оцінювання результатів навчання

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ

проводять за відповідною шкалою:

ОЦІНКА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	
		ОЦІНКА	ПОЯСНЕННЯ
170-200	ВІДМІННО	A	ВІДМІННО (відмінне виконання з незначною кількістю помилок)
155-169	ДОБРЕ	B	ДУЖЕ ДОБРЕ (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	ДОБРЕ (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	ЗАДОВІЛЬНО	D	ЗАДОВІЛЬНО (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	ДОСТАТНЬО (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	НЕЗАДОВІЛЬНО	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання)
1-59		F	НЕЗАДОВІЛЬНО (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

3. Програма навчальної дисципліни

Зміст дисципліни:

Тема 1. Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих, що сприяють виникненню туберкульозу чи інших бронхо-легеневих захворювань.

Тема 2. Виявлення і діагностика туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань, диференційна діагностика.

Тема 3. Синдром хронічного кашлю при туберкульозі та інших бронхо-легеневих захворюваннях у дітей та дорослих.

Тема 4. Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого) та інших бронхо-легеневих захворювань. Диференційна діагностика туберкульозу з найбільш поширеними захворюваннями органів дихання.

Тема 5. ВІЛ-інфекція у поєднані з іншими захорюваннями органів дихання (в тому числі туберкульоз). Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		Л	П	Лаб.	Інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих, що сприяють виникненню туберкульозу чи інших бронхо-легеневих захворювань.	18	-	6	-	-	12
Тема 2. Виявлення і діагностика туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань, диференційна діагностика.	18	-	6	-	-	12
Тема 3. Синдром хронічного кашлю при туберкульозі та інших бронхо-легеневих захворюваннях у дітей та дорослих.	18	-	6	-	-	12
Тема 4. Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого) та інших бронхо-легеневих захворювань. Диференційна діагностика туберкульозу з найбільш поширеними захворюваннями органів дихання.	18	-	6	-	-	12
Тема 5. ВІЛ-інфекція у поєднані з іншими захорюваннями органів дихання (в тому числі туберкульоз). Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.	18	-	6	-	-	12
Разом годин/кредитів ECTS	**90/3**	**-**	**30**			**60**

5. Теми лекцій - не передбачено робочою програмою.

6. Теми семінарських занять – не передбачено робочою програмою.

7.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1.** Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих, що сприяють виникненню туберкульозу чи інших бронхо-легеневих захворювань.	6
2.	**Тема 2.** Виявлення і діагностика туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань, диференційна діагностика.	6
3.	**Тема 3.** Синдром хронічного кашлю при туберкульозі та інших бронхо-легеневих захворюваннях у дітей та дорослих.	6

4.	**Тема 4.** Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого) та інших бронхо-легеневих захворювань. Диференційна діагностика туберкульозу з найбільш поширеними захворюваннями органів дихання.	6
5.	**Тема 5.** ВІЛ-інфекція у поєднані з іншими захорюваннями органів дихання (в тому числі туберкульоз). Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.	6
Разом		**30**

7.1. Теми практичних занять (детальніше).

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1. Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих, що сприяють виникненню туберкульозу чи інших бронхо-легеневих захворювань.** Анатомічна будова органів дихання (гортані, трахеї, бронхів, легень), кровопостачання та нервова регуляція органів дихання. Гістологічна будова бронхіального дерева, альвеол і мукоциліарної системи. Фізіологія органів дихання та газообміну, кровоносної та нервової систем. Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих. Фізичне, лабораторне та інструментальне обстеження хворого на туберкульоз, які свідчать про стан дихальної системи.	6
2.	**Тема 2. Виявлення і діагностика туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань, диференційна діагностика.** Методика та семіотика обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання. Симптоми, що можуть свідчити про туберкульоз. Значення лабораторних методів (мікроскопічні, бактеріологічні, молекулярно-генетичні) у виявленні туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань. Застосування радіологічного дослідження (комп'ютерної і магнітно-резонансної томографії) в діагностиці туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань. Алгоритм визначення груп ризику туберкульозу та проведення скринінгового опитування щодо симптомів туберкульозу. Алгоритм складання маршруту пацієнтів із симптомами туберкульозу, на етапі первинної медичної допомоги. Алгоритм вибору тесту (туберкулінова шкірна проба / тест вивільнення інтерферону гамма). Інтерпретації тесту вивільнення інтерферону гамма, результатів дослідження мокротиння за методом мазка, культурального дослідження і молекулярно-генетичних тестів, тесту LF-LAM. Інтерпретації результатів інструментальних та інвазивних методів у підтвердженні діагнозу. Алгоритм виключення активного туберкульозу перед профілактичним лікуванням туберкульозу. Туберкулінодіагностика.	6

3.	**<u>Тема 3.</u> Синдром хронічного кашлю при туберкульозі та інших бронхо-легеневих захворюваннях у дітей та дорослих.** Патогенез кашлю. Особливості кашлю при різних захворюваннях органів дихання у дітей і дорослих, диференційна діагностика. Клінічні варіанти поширених захворювань органів дихання, які супроводжуються кашлем, планування обстеження пацієнтів та інтерпретація отриманих результатів. Диференційна діагностика і постановка клінічного діагнозу при захворюваннях органів дихання, які супроводжуються кашлем.	6
4.	**<u>Тема 4.</u> Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого) та інших бронхо-легеневих захворювань. Диференційна діагностика туберкульозу з найбільш поширеними захворюваннями органів дихання.** Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого). Генералізований (міліарний) туберкульоз. Туберкульоз плеври, лімфатичних вузлів. Туберкульоз у дітей, його патоморфоз. Особливості рентгенологічної картини при вогнищевих, інфільтративних, дисемінованих, округлих та порожнистих процесах у легенях, критерії диференційної діагностики туберкульозу. Диференційна діагностика первинного туберкульозного комплексу, пневмоній, пухлини, паразитарних захворювань легень, полікістозу і гіпоплазії легень. Особливості перебігу та лікування пневмоній, спричинених COVID 19. Вірусні інфекції дихальних шляхів, диференційна діагностика.	6
5.	**<u>Тема 5</u>. ВІЛ-інфекція у поєднані з іншими захорюваннями органів дихання (в тому числі туберкульоз). Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.** Особливості перебігу пневмоній (в тому числі пневмоцистної) та грибкових захворювань легень (кандидоз, аспергільоз).в осіб з набутим імунодефіцитом. Особливості перебігу та діагностики туберкульозу у ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Виключення активного туберкульозу перед профілактичним лікуванням туберкульозу. Протитуберкульозні препарати. Хіміорезистентність (моно-, полі-, мультирезистентний туберкульоз, розширена резистентність). Режими лікування (стандартні, індивідуальні, емпіричні) хіміорезистентного туберкульозу. Схеми лікування хворих на туберкульоз. Моніторинг та оцінювання результатів профілактичного лікування туберкульозу. Керування побічними реакціями при проведенні профілактичного лікування. Формування прихильності до профілактичного лікування туберкульозу. Проведення плевральної пункції, методи хірургічного лікування туберкульозу. Паліативна допомога.	6
Разом		**30**

8. Теми лабораторних занять – не передбачено робочою програмою.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Підготовка до практичного заняття за темою №1 «Особливості анатомічної будови та функції дихальної системи у дітей і дорослих, що сприяють виникненню туберкульозу»** - Опанування навичками визначення органів дихальної системи на оглядовій рентгенограмі. - Опанування знаннями особливостей анатомічної будови дихальної системи (легені, гортань, трахея, бронхи) у дітей і дорослих. - Опанувати знаннями гістологічної будови бронхіального дерева, альвеол, мукоциліарної системи. - Опанувати знаннями фізіології процесів дихання та газообміну - Опанування знаннями про фактори ризику патологічних процесів (в тому числі туберкульозу) в органах дихання у дітей і дорослих, враховуючи анатомічну будову дихальної системи. - Опанування навичками особливостей функції дихальної системи (гортань, трахея, бронхи, легені) у дітей і дорослих.	12
2.	**Підготовка до практичного заняття за темою №2 «Виявлення і діагностика туберкульозу та інших бронхо-легеневих захворювань, диференційна діагностика»** - Орієнтована карта роботи студентів: а) критерії діагнозу з перевіркою їх біля ліжка хворого; б) вибір найбільш інформованих тестів, лабораторних і інструментальних досліджень, які підтверджують діагноз туберкульозу; - Опанування навичками методики та семіотики обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання. - Опанування навичками діагностики, інтерпретації результатів лабораторних показників, ЕКГ, рентгенографії органів грудної клітки, комп'ютерної томографії, бронхографії у підтвердженні діагнозу туберкульозу. - Опанування навичками визначення осіб із груп ризику туберкульозу. - Опанування навичками проведення скринінгового опитування щодо симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз. - Опанування навичками складання маршруту пацієнтів із симптомами туберкульозу на етапі первинної медичної допомоги. - Опанування навичок вибору тесту (туберкулінова шкірна проба / тест вивільнення інтерферону гамма). - Опанування навичками інтерпретації тесту вивільнення інтерферону гамма, результатів дослідження мокротиння за методом мазка, культурального дослідження і молекулярно-генетичних тестів, тесту LF-LAM та інших лабораторних методів дослідження при діагностиці активних форм туберкульозу. - Опанування навичками інтерпретації результатів туберкулінових проб.	12

3.	**Підготовка до практичного заняття за темою №3 «Синдром хронічного кашлю при туберкульозі та інших бронхо-легеневих захворюваннях у дітей та дорослих»** - Опанування знаннями про патогенез кашлю. - Опанування знаннями про особливості кашлю та наичок диференційної діагностики при різних захворювань органів дихання у дітей і дорослих. - Опанування навичками визначення різних клінічних варіантів поширених захворювань органів дихання, які супроводжуються кашлем. -Опанування навичками планування обстеження пацієнта та інтерпретації отриманих результатів при різних захворюваннях органів дихання, які супроводжуються кашлем. - Опанування навичками проведення диференційної діагностики та постановки клінічного діагнозу при різних захворюванях органів дихання, які супроводжуються кашлем. - Опанування тактикою ведення хворого при різних захворюваннях органів дихання, які супроводжуються кашлем.	12
4.	**Підготовка до практичного заняття за темою №4 «Клінічні варіанти перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого) та інших бронхо-легеневих захворювань. Диференційна діагностика туберкульозу з найбільш поширеними захворюваннями органів дихання»** - Опанувати навичками рентгенологічного опису та диференційної діагностики легеневих дисемінацій, інфільтративних змін, вогнищевих та округлих тіней, порожнинних утворень у легенях. - Опанувати навичками характерних рентгенологічних змін при різноманітних клінічних варіантах перебігу туберкульозу (легеневого, позалегеневого). - Опанувати навичками диференційної діагностики первинного туберкульозного комплексу, пневмоній, пухлин, паразитарних захворювань легень, полікістозу і гіпоплазії легень. - Опанувати навичками диференційної діагностики вірусних інфекцій дихальних шляхів. - Опанувати знаннями про особливості перебігу пневмоній, спричинених COVID 19 та особливостями їх лікування.	12
5	**Підготовка до практичного заняття за темою №5 «ВІЛ-інфекція у поєднані з іншими захорюваннями органів дихання (в тому числі туберкульоз). Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз»** - Опанування знаннями про особливості перебігу пневмоній в осіб з набутим імунодефіцитом та навичками діагностики пневмоцистної пневмонії і грибкових захворювань легень (кандидоз, аспергільоз). - Опанування знаннями про особливості перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД та навичками діагностики. - Опанування навичками виключення активного туберкульозу перед профілактичним лікуванням туберкульозу та навичками керування побічними реакціями при його проведенні. - Опанування навичками моніторингу та оцінювання результатів профілактичного лікування туберкульозу. - Опанування навичками формування прихильності до профілактичного лікування туберкульозу.	12

	- Опанування навичками складання схеми лікування хворих на туберкульоз. - Опанування навичками проведення плевральної пункції та інших методів хірургічного втручання.	
Разом		**60**

10. Індивідуальні завдання: реферат, презентація.

Оцінювання індивідуальної роботи (реферат, презентація): відмінно – 30 балів; добре – 20 балів; задовільно – 10 балів; незадовільно – 0 балів

Індивідуальна робота виконується за бажанням студента. Індивідуальною роботою вважається участь студента в олімпіадах, конференціях. Бали за індивідуальну роботу (в тому числі за участь студента в олімпіадах, конференціях) можуть додаватися до балів за поточну навчальну діяльність.

11. Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, дослідницький, метод проблемного викладання.

12. Методи та форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти, оцінювання.

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, опитування), письмовий (ситуаційні завдання), тестовий, практичний (практичні навички).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, презентації, питання для поточного контролю, тести, задачі, практичні навички, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

Оцінювання:

Розподіл балів, які отримуюсь студенти під час поточного контролю

Модуль	Кількість тем практичних занять	Конвертація в бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів*
		Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуальних завдань як виду СРС		
		“5”	“4”	“3”	“2”			
За поточну навчальну діяльність	5	34	28	23	0	30	111	200

Примітки:

***Максимальна кількість балів**: (5 занять х 34 бали) + індивідуальна робота (30 балів) = 200 балів

Оцінювання індивідуальної роботи (реферат, презентація): відмінно – 30 балів; добре – 20 балів; задовільно – 10 балів; незадовільно – 0 балів.

Форма кінцевого контролю: диференційований залік (семестр 11 або 12).

13. Методичне забезпечення

1. Офіційний сайт НМУ імені О.О. Богомольця (посилання): https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/department-tuberculosis-pulmonology/navchalno-metodychna-robota/

14. Рекомендована література

Базова:

1. Стандарти медичної допомоги «Туберкульоз», Наказ МОЗ України від 19 січня 2023 №102 / Розробники: О.М. Даниленко, Я.С. Терлеєва, А.І. Барбова, М.Г. Долинська, О.С. Зайцева, Н.Л. Кампос-Родрігес, Н.А. Литвиненко, В.І. Петренко, Ю.І. Фещенко. – Київ, ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», 2023. – 216 с.
2. Клінічна настанова «Туберкульоз», заснована на доказових даних (січень 2023 р.). Склад робочої групи: О.М. Даниленко, Я.С. Терлеєва, А.І. Барбова, М.Г. Долинська, О.С. Зайцева, Н.Л. Кампос-Родрігес, Н.А. Литвиненко, В.І. Петренко, Ю.І. Фещенко. – Київ, ДП «Державний експертний центр МОЗ України», ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», 2023. – 513 с. Посилання: https://www.dec.gov.ua/mtd/tuberkuloz/
3. Запобігання і подолання проявів стигматизації та дискримінації стосовно людей, які стикаються з туберкульозом (навчально-методичний посібник для студентів медичних закладів) / В.І. Петренко, Я. В. Бондаренко, К.С. Павлова, О.О. Семенова. – Київ, 2023. – 21 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. – 5-е вид., переробл. і доповн.– К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с. Розділ 5. Невідкладна допомога при легеневих кровотечах і кровохарканні. Р.Г. Процюк, Р.Р. Процюк. – С. 94-100.
5. Фтизіатрія (навчальний посібник) / В.П. Мельник, О.В. Панасюк, О.М. Разнатовська. – К.: Книга-плюс, 2022. – 304 с.
6. Екстрена та невідкладна медицина. Перша долікарська та лікарська допомога: підручник / Г. І. Слободяник. 2-ге вид. Київ, 2021. – 168 с.

Допоміжна:

1. Наказ МОЗ України від 19.01.2023 р. №102 «Про затвердження стандартів медичної допомоги «Туберкульоз», Посилання: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/MOZ_nakaz_19.01.2023_102.pdf, https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/MOZ_nakaz_19.01.2023_102_standarty.pdfhttps://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/MOZ_nakaz_19.01.2023_102_dodatky.pdf
2. Петренко В.І., Норейко С.Б., Бондаренко Я.В., Галан І.О., Стополянський О.В. Сучасний погляд на механізм виникнення та розвиток латентної туберкульозної інфекції. Огляд літератури // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція.— 2022.— № 3— С. 60—67. doi: 10.30978/TB-2022-3-60.
3. Петренко В.І., Стополянський О.В., Бондаренко Я.В., Галан І.О., Кравченко В.В., Карташова С.В., Стополянська Л.В. Туберкульоз-асоційований синдром відновлення імунної системи у ВІЛ-інфікованих пацієнтів: сучасний стан проблеми // Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція. – 2021. – № 1 (44). – С. 87-94. DOI: https://doi.org/10.30978/TB2021-1-87.
4. Процюк Р.Г. Туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією // Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція. – 2020. – № 3 (42). – С. 92-103.

15. Інформаційні ресурси

1. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України http://phc.org.ua/
2. Операційне керівництво ВООЗ щодо туберкульозу Модуль 3: діагностика (ВООЗ, 2025): https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user161/%D0%9E%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D0%92%D0%9E%D0%9E%D0%97%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D1%82%D1%83%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B7%D1%83.%C2%A0%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%203.%20%D0%94%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.docx
3. Консолідовані настанови ВООЗ щодо туберкульозу. Модуль 3: Діагностика (ВООЗ, 2025).
4. Наказ МОЗ України від 16 лютого 2022 року № 302 «Про затвердження порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції» https://www.phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/MOZ_nakaz_16.02.2022_302.pdf https://www.phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/MOZ_nakaz_16.02.2022_302_Poriadok.pdf
5. Профілактика і лікування туберкульозу в біженців та інших груп населення в умовах гуманітарної кризи: міжвідомчий польовий посібник (ВООЗ, 2022): https://www.phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/TB_refugees_ENG-UKR.pdf
6. Посібник для обрання молекулярних діагностичних експрес-тестів, рекомендованих ВООЗ, що призначені для виявлення туберкульозу та хіміорезистентного туберкульозу (ВООЗ, 2022)/EN https://www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/tuberkuloz/dlya-fakhivciv-z-tuberkulozu/kerivni-dokumenti-z-tb
7. Зведена настанова ВООЗ із туберкульозу. Модуль 4: Лікування — догляд за пацієнтами з туберкульозом і надання їм підтримки (2022, технічний переклад)/EN https://www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/tuberkuloz/dlya-fakhivciv-z-tuberkulozu/kerivni-dokumenti-z-tb
8. Наказ МОЗ України від 06.10.2021 № 2161 «Про внесення змін до стандартів охорони здоров'я при туберкульозі» https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-06102021--2161-pro-vnesennja-zmin-do-standartiv--ohoroni-zdorov'ja-pri-tuberkulozi
9. Наказ МОЗ від 06.05.2021 № 882 «Про затвердження санітарно-протиепідемічних норм і правил використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження повітря та дезінфекції поверхонь в приміщеннях закладів охорони здоров'я та установ/закладів соціальних послуг/соціального захисту населення» https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-06052021--882-pro-zatverdzhennja-sanitarno-protiepidemichnih-pravil-i-norm-vikoristannja-ultrafioletovogo-baktericidnogo-viprominjuvannja-dlja-znezarazhennja-povitrja-ta-dezinfekcii-poverhon
10. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 406 «Про затвердження Порядку епідеміологічного нагляду за туберкульозом та Зміни до критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0622-21